

Dr. Maček jim dela preglavice

Vplivni jugoslovanski državniki in diplomati v inozemstvu so z vsemi močmi na delu, da zunanjemu svetu dokažejo, kako se Titove diktature v ničemer ne razlikujejo od Hitlerjeve. Samo ime je drugačno. Dočim je Hitlerjev režim vladal z diktaturo narodno-socialne stranke, vlada Tito z diktaturo komunistične. Le stranki sta se zamenjali, metode pa so iste ostale: diktatura prej in slej. Razumljivo je, da gre to vedno intenzivnejše delovanje naših politikov v inozemstvu Titovim komunistom zelo na živce. Tako je Lj.pr. z dne 23. sept. posvetila pol strani dolg članek zabavljanju proti Mačku. "Kakor vsi drugi", tako piše, "nam sovražni

politiki, tako skuša tudi Maček v inozemstvu prepričati svetovno javnost, da vlada v Jugoslaviji diktatura in da je prav zaradi nje pobegnil v Pariz. Smelo prepričuje javnost, da je hrvatsko ljudstvo zanj in za njegovo politiko."

Potem nadaljuje. "Izdajalci v ostalih deželah Jugoslavije so prikazali Mačka še pred okupacijo, posebno pa v času okupacije kot tudi danes, kot osebnost, ki je primerna, da zavzame eno vodilnih mest v podlih naklepih proti našim narodom. Draža Mihajlovič je v teku narodno osvobodilne borbe sodeloval z Mačkom in velikosrbski reakcionarji sodelujejo z njim tudi danes. Rupnik je stavil vse nade v Mačka in prav tako je bilo z drugimi izdajalci. Izkoriščali so ugled, ki ga je imel Maček nekdanj in skušali prepričati zmago narodno osvobodilnega gibanja.

Sovražniki nove Jugoslavije z vsemi silami tolčejo po Ljudski fronti, pri tem pa stavijo velike nade v Mačka. V svojem govoru dne 12. sep. je maršal Tito rekel: "Vsak pravi rodoljub mora vedeti, da se zbirajo danes ti poznani in nepoznani izdajalci pod plaščem lažne demokracije, naslanjajoč se na mednarodno reakcijo z namenom, da za vsako ceno preprečijo normalen razvoj v naši domovini, tako politični kot gospodarski, z namenom, da za vsako ceno uničijo pridobitve velike osvobodilne borbe, za katero so stotisoči najboljših sinov Jugoslavije prostovoljno dali svoja življenja." Eden stebrov tako imenovane demokracije, okoli katerih se zbirajo vsi izdajalci, je nedvomno Vlado Maček. Dosleden tej njegovi novi nalogi je tudi njegov beg v inozemstvo, njegov sestanek s kraljem Petrom v Parizu in razne izjave, ki jih daje v želji, da bi nudil mednarodni reakciji čimveč sredstev za borbo proti novi Jugoslaviji. Sestanek Vlada Mačka s kraljem Petrom v Parizu kaže, da sta se pod pritiskom ljudske volje v istih izdajalskih okoliščinah znašla dva izdajalca na isti črti obrambe stare hegemonistične monarhije."

Vse zakavljanje in zavijanje Ljudske pravice in drugih komunističnih listov Titu in njegovemu diktatorskemu režimu ne bo nič pomagalo, ker svet vedno bolj spoznava komunistično laži-demokracijo.

Vedno več jih prihaja

Čim bolj se komunisti prizadevajo, da bi begunce zvalili v Titovino, tem bolj trdovratno se vsi begunci njihovim vabam upirajo in tem več ljudi uhaja iz komunističnega "raja" v begunstvo. Med drugimi, ki so zadnje čase prišli iz Titovine s trdnim sklepom, da

se vrnejo v Jugoslavijo šele, ko bo Titovega diktatorskega režima konec, je tudi neki gospod, ki je bil zadnje čase ravnatelj tovarne za letala v Mariboru.

Naš poročevalec ga je obiskal in mu postavil sledeča vprašanja:

"Kot strokovnjak nam boste gotovo opisali razmere v Titovini z gospodarske strani."

"To lahko storim, v kolikor boste iz primerov, ki jih bom opisal, lahko sklepali na splošne razmere."

"Bil sem nastavljen v tovarni za letalske dele v Mariboru. Po kapitulaciji Nemčije je prevzelo ta tovarno - po raznih prehodnih gospodarjih, ministrstvo za industrijo v Ljubljani. Kmalu po kapitulaciji Nemčije nas je prišel obiskat Tito. Dve uri pred njegovim prihodom je prišla k nam OZN, zastražila tovarno in nam predpisala, kaka jo moramo okrasiti. Celo besedilo in mesto slavolokov so nam določili. Okrog pol 9 se je Tito pripeljal z velikim spremstvom, obhodel in pregledal tovarno in jo v kratkem govoru slovesno izročil delavcem, češ, sedaj boste delali avijone zase in na svoje otroke, da se boste vozili po naši lepi, demokratični federativni Jugoslaviji. Tito po zunanosti in obnašanju zelo spominja na Göringa. Je dobro rejen, cikinčan z zlatom, vedno se smehlja in mahlja z roko. Kadar spregovori, ne napravi vtisa kake posebne inteligence.

Nekaj tednov pozneje smo dobili nalog, da preuredimo tovarno za gradnjo avtomobilov. To bi lahko uredili tekom enega leta. Minister Leskovšek, kateremu smo predložili načrt, o preureditvi, se je med nami strokovnjaki naravnost osnočil s kategorično zahtevo, da mora v 6 mesecih videti prvi avto, ki ga bo izdelala ta tovarna. "Zakaj naj bi bilo to nemogoče, če je to, kot pravite, največji obrat v Jugoslaviji?" se je čudil in ni mogel razumeti, da je vzrok zlasti v pomanjkanju surovin. Četudi bi tovarno v enem letu preuredili, ne bi mogli izdelovati avtomobilov, ker ninaro za to potrebnih kovin, vse to zbiranje starega železa ne more jugoslovanske industrije rešiti propada, če ne dobe poročil od zunaj. Iz železa bodo dobili spet samo železo. Nikjer v Jugoslaviji pa ne morejo dobiti boljših kovin in jekla za orodje. Vsled pomanjkanja bele kovine, ki jo uporabljajo za ležaje, ne morejo popravljati železniških vagonov in lokomotiv. Zato promet že zmanjšujejo. Vse te surovine so prej dobavljali iz avstr. dežel, ki so sedaj pod angl. zasedbo. Angleži tozadevnih pogodb, ki so jih naše oblasti prvotno sklenile z Rusi, ne priznajo in ne puste nič izvažati."

"Kakšne so bile razmere med delavstvom in kako so bili plačani?"

"V naši tovarni je bilo 1.800 delavcev. Plače so bile določene. Tehnično osebje (pometači, služkinje itd.) od 9 - 11 1/2 din, neizučeni delavci 11.50 do 12.50 din, izučeni delavci 12.50 do 16 din, posebni strokovnjaki od 16 - 19 din na uro. Minimalna mesečna plača je bila določena na 2.000 din in maksimalna na 6.000 din. Uradništvo brez srednje šole 2.600 din, uradniki z maturo 3.500, s fakultetno izobrazbo do 4.800 din na mesec. Najvišje plače n.pr. za delegate pri raznih podjetjih, ministre itd. so bile določene na 6.000.--din. Po tem ključu smo preračunali plače za delavstvo za mesec julij in je našlo 4.500.000 din, medtem ko smo imeli dohodkov s popraviljanjem starih avtomobilov v celem mesecu 200.000 din. Proračun, ki smo ga poslali ministrstvu v Ljubljano, je bil takoj odbit, češ, da je previsok. Takoj za tem so proglasili Maribor za drugi draginjski razred. Toda tudi to je zmanjšalo proračun le za kakoga pol milijona dinarjev. Končno so vsi nastavljenec zmanjšali plače za eno kategorijo in potisnili vse na najnižjo stopnjo v kategoriji. Ker je bil proračun še kljub temu previsok, so nam izplačali končno akontacijo vsi brez razlike po 1.000 din na mesec. Končni efekt vsega tega je bil, da so v treh

mesečih odpustili 1.000 delavcev, dočim ostalih 800 dela od 4 - 6 ur dnevno."

"Kako so te mahinacije s plačari vplivale na delavstvo?"

"80% delavcev, med temi so zlasti vsi starejši, je proti režimu in pričakuje rešitve od zunaj. Zanje je samo mladina in ženske."

"Kaj vas je dovedlo do tega, da ste zapustili svoje mesto?"

"Ker sem preveč na glas izražal svoje mnenje o slabih razmerah v tovarni, in ker sem zanemarjal politične ure, so me zaprli. Po treh tednih zapora sem bil amnestiran in sem spoznal, da je najbolj pametno, da se umaknem čez mejo ter vrnem šele, ko bo v Jugoslaviji res demokracija, ne pa komunistična diktatura."

TANJUG DEMANTIRA: Z ozirom na vest posebnega dopisnika anatolske agencije iz Aten, "da so se komunistične stranke Jugoslavije, Grčije, Bolgarije in Albanije po dvomesečnih razgovorih odločile, da ustvarijo enoten urad, s katerim se poenoti akcija proti vsakemu vmešavanju na Balkanu", smo pooblaščenim izjavili, da je ta vest od začetka do konca popolnoma izmišljena in da je njen jasn cilj, da izzove nepovoljne odnose z zapadnimi zavezniki.

VZNEMLJIVOST V ITALIJI.

"Sunday Express" objavlja sledeče poročilo: "V Italiji se povsod govorijo o revoluciji. Celo resni ljudje pričenjajo spoznavati, kako resen je postal položaj. Komunisti trde, da je v Rimu komandant karabinjerjev Grunetti, opozoril svoje ljudi, naj "čimbudneje pazijo na komuniste", ker se baje pripravljajo na splošno vstajo pod vodstvom bivšega partizanskega voditelja s severa, slavnega tovariša Longa. Italijanski predsednik Parri in vojni minister sta poklicala Grunettija, naj pove svojo besedo glede obtožb, ki jih proti njemu dvigajo komunisti. Celo list, kakor to "Libera Stampa", se bavi z govoricami o revoluciji in objavlja članek pod naslovom: "Ali bo v oktobru izbruhnila revolucija?" - Glede vseh teh govoric o revoluciji je res, da ima prebivalstvo v svojih rokah še vedno približno polovico orožja, ki so ga zavezniki odvrgli italijanskim partizanom, to pa kljub vsem odločnim ukrepom."

"ČEMU TAKE AMESTIJE?" se sprašuje komunistični "Prirorski dnevnik" z dne 28. sept. in nadaljuje: "Dne 13. t.n. je zavezni-

ška policija v Padovi aretirala člano jugoslovanske zbirne baze tov. Matel Slavka in Tasić Sokolo z motivacijo, da sta vršila propagando proti njim. Med dvanajsto in eno uro ponoči je prišlo v stanovanje Tasića 12 italijanskih karabinerjev in dva zavezniška policista. Tasiću so izjavili, da je aretiran in ga spraševali po tretjem članu baze tov. Perušu Mirku. Tov. Tasić jim je povedal, da je Peruš na potovanju, nakar so ga pričeli pretepati. Šli so še v stanovanje tov. Matela in odpeljali tudi njega. Čez dva dni sta se oba vrnila v sprenstvu policije na svoja stanovanja in pobrala svojo prtljago. Pri tej priliki sta pustila pisro za tov. Perušo, naj se javi po povratku na komandi zavezniške policije. Ko se je Peruš vrnil in našel omenjeno pisno, je takoj odpotoval v Milan in javil zadevo šefu jugoslovanskega štaba za repatrijacijo, kapetanu Pervanji, ki o tem ni bil obveščen. Tovariš Peruš je odpotoval v domovino, tovariša kapetana Pervanja, pa so 18. t.n. v sprenstvu angleških oficirjev odpeljali v Rim. Kaj je bilo z njim se ne ve. Člane jugoslovanske baze za repatrijacijo v Padovi so zavezniški policiji prijavili kapetan bivše jugoslovanske vojske, pripadnik Draže Mihajlovića, sedaj v angleški vojaški službi, Ivović, dora iz Kotora ter Srb - četnik in ustaš, katerih imena pa do sedaj še niso znana."

TITOVA AMESTIJA. Vojaško sodišče v Ljubljani je obsodilo Kralja Ivana, stanujočega v Tomačevem pri Ljubljani na odvzem svobode s prisilnim delom na dobo 15 let in na izgubo drž. pravic. Sodišče je sodbi dodalo: "Amnestija z dne 3. VIII. ne more priti v poštev, ker je bil član Rupnikovega udarnega bataljona."

(Gl. Sl. por. z dne 24. avg. str. 4.) - Taka je komunistična taktika. Razglasijo amnestijo, da bi se z njo pred inozenstvom naredili lepe ter da bi domače lahkoverneže z njo preslepili, potem pa še najdejo "pametne vzroke", da tisti, katerih nočejo pomilostiti, pod amnestijo ne spadajo.

LJUBLJANSKI DIJAKI SO IMELI KONFERENCO. Včasih so imeli gimnazijski profesorji konference, na katerih so obravnavali učne uspehe in obnašanje svojih dijakov. Pri komunistih je to obratno. Lj. pravica z dne 17. avg. piše:

"Dne 1. avg. smo imeli ljubljanski srednješolci svojo prvo konferenco. Prvo vprašanje, ki smo ga obravnavali, je bilo vprašanje defašizacije tako v vrstah dijakov, kot v vrstah profesorjev in ostalega osebja. - V živahni diskusiji so dijaki pripovedovali, da je marsikje po šolah še čutiti ostanke fašizma. Ti ostanki se kažejo v poučevanju posameznih predmetov. Počlag tega se najdejo po zavodih še celo taki profesorji, ki bi mladino tudi v bodoče še radi vzgajali v fašističnem duhu. Taki primeri se dogajajo zlasti v zavodu Lichtenturn, kjer je sestra S. Šhelastika prepovedala mladinkam vstop in udejstvovanje v vrstah Z. S. Prav isti slučaj se dogajajo v zavodu Ursulink in Notre Dame. - Nato smo govorili o naših učnih predmetih. Zgodovina se še vedno poučuje tako kot prej: golo naštevanje letnic in vladarjev brez globlje vsebine in razlage. Na drugi strani se pa zgodovina narodno-osvobodilne borbe ne poučuje. Želja in predlog vseh ljubljanskih srednješolcev je, da naj se uvede poučevanje zgodovine narodno osvobodilne borbe in poučevanje ruskega jezika. Več dijakov je tudi predlagalo, da se ukine poučevanje latinskega jezika. Toda ostali so temu predlogu nasprotovali. Zedinili smo se v tem, da je treba tudi poučevanje latinskega jezika postaviti na novo osnovo. - Ob petju himne "Hej Slovani" smo se zbrali okrog zastave in odšli pred ursulinsko šolo. Na vprašanje: "Kje so še simpatizerji fašistov?" smo soglasno odgovorili: "ta!" Z vzkliki: "Iz naših šol fašiste ven!" smo odšli še pred Notre

Dame. Nato smo šli po ljubljanskih ulicah in vzklikali naši prviški mladini in zahtevali, da se na Primorskem obnovijo slovenske šole.

TO JE PA RES NESRAMNOST! Goljevšek Evgen, šofer pri S. M. u., je vozil po Celovški cesti z brzino nad 50 km na uro. Miličnik, ki se ga ustavili, pa je zabrusil v obraz, da ga na pol civilni capini ne bodo ustavljali in da se v bodoče na poziv miličnika sploh ne bo ustavil. Potem ko se ga legitimirali, je še z večjo brzino brzel proti cestu. Tako poroča Slov. por. - Kaj ne da je to huda nesramnost in grdaršalitev "narodne oblasti?"

SLOVENSKO-ITALIJSKA FAŠISTIČNA UNIJA je poslala preko Zavezniških oblasti konferenci zunanjih ministrov v London sledečo brzojavko: Konferenci zunanjih ministrov - London. - Dovoljuje se si sporočiti vam, da smo izročili Zavezniškim oblastem za zasjedeno ozemlje 1.072 brzojavnih resolucij, ki so jih ljudstvo in ljudske organizacije sprejele ter na vas naslovile na toliko zborovanjih, kot jih navaja števil resolucij.

V teh brzojavkah zahtevamo, da se priključi Julijska krajina k Demokratični federativni Jugoslaviji ter Trst in mestno področje kot federalna država.

PAPESKA KOMISIJA V NEMČIJI. Prve dni avgusta se je mudila v Nemčiji posebna papeška komisija, ki je obiskala razna taborišča in prinesla pomoč sv. Očeta internirancem vseh narodnosti, ki se še niso mogli vrniti na svoje domove. Povsod je bila z veseljem sprejeta, posebno v taborišču severno od Konakvega, kjer se nahajajo številni poljski interniranci, med katerimi je 450 duhovnikov, in pa interniranci iz balkanskih dežel.

URLI SO: Marija Paternoster, roj. Černe, gostilničarka, Moste-Ljubljana; Meta Ušeničnik, učiteljica, Domžale; Alojzij Meserle, Lj.; Ustriljenka s. Flora roj. Čita; Marija Stern, Lj.; Rodič Karel, usl. St. Jernej; Cvetka Kajzar, dijakinja, Vižmarje; Karel Köstner, čevljar, Vrhnika; Kryl Franja Lsaverija, posestnica Ljubljana.